

→
lógarfest 10. mars 1992, var við stýrisins góðtöku fyrirlýst suspenderað, so ALS í teirri samfélagskreppu, ið ræður, er komin at virka sum trygðarskipan. Nú útreiðslustrýtið er linkandi, er ið at meta um, nær til ber at venda aftur til upprunaligu skipanina. Henda meting má verða gjørd, áðrenn innleiðing og tey lán, stýrið hevur útið, koma í bland við eksterna politiska figging, og áðrenn skipanin fær eyka skyldur, tengdar at hesari figging.

At tað í viðmerkingini verður sagt, at tryggingarskipanin varð fyrirlýst suspenderað, sipar til, at stýrið ongantíð hevur mælt til at taka innjaldingararloftið burtur með alla, men tvørturímóti mælti landsstýrinum til at taka tað fyrirlýst burtur í sambandi við figgjar-kreppuna hjá ALS tðliga á vári 1993. (Skriv til landsstýrið dagfest 19. februar 1993).

Øll í stýrinum vistu um ætlanirnar hjá landsstýrinum at fáa tey, ið vóru dottin úr skipanini inn aftur. Hesum setti heldur eingin seg upp ímóti. Tað, ið ynskt varð, var, at tað skuldi gerast greitt, hvat ið fekt varð at vera tryggjaður, og hvat, ið so annars fekt harumframt, tí tað frá politiskari síðu varð latið pengur til, at fólk um ALS skuldu fáa meir enn ta, tey høvdu rætt til sum tryggingartakarar. Trygging fyrri seg – og trygd fyrri seg. Vilja politikarar veita meira enn tað, skipanin hevur bundið seg til, tá fólk gerast tryggingartakarar, mugu teir sjálvir figgja hesa veiting.

I hesi áðan skoyt stýrið upp fyrri landsstýrinum, at uppruna prosentini og innjaldingar-loftið komu inn aftur í lógina, tó so at 1995 skuldi fara aftur um bak, áðrenn hesar broytingar komu at virka. Tvs. aftan á 1. januar 1996. – Einku av hesum kom við í samtyktu lógina, eins lítið og aðrar prinsipiellar broytingar, sum stýrið legði dent á. Einans rættingar av meira tekniskum slag.

Tískil má niðurstøðan verða tann, at ALS-skipanin er yvirtikin av politisku skipanini. At tað skal eittast at vera skipan hjá arbeiðsmarknaðarpørtunum, eigur

ongan sum helst botn í veruleikanum. Allar royndir higartil vísa, at stýrið bert kann virka sum umstíng av skipanini. Sum umstíng av eini sosialari trygðarskipan. – At royndir at umboða feløg og áhugamálið arbeiðsmarknaðinum gjøgnum stýrið gerst støðugt truplari. Í dag er tað meira ella minni til fánýtis.

Útlitini?

Iðani, ber ikki til at fáa hesi viðurskipti á rætt kjól í sambandi við fráboðaðu endurskoðanina til várs?

Neyvan. Tær hekkingar í innleiðingunum, sum í neyðini vórðu góðtýknar á vári 93, fyrri at skipanin so dánt kundi uppfylla sínar útgjaldingarskyldur, eru við lógarbroytingini roknaðar upp í figgingini av sosialu ábøtunum. Av-tøkan av rullandi grundarlagnum uttan at stytta útgjaldingarskyldu samsvarandi og leingingin av útgjaldstíðini gera tað ógjørligt at hugsa um at seta innjaldið niður aftur í bræði. Heldur er tað sannlíkt, at hesar broytingar leggja trýst á at fáa tað uppført longur upp.

Ei heldur er tað serliga sannlíkt, at ein samgonga, sum í roynd og veru hevur bundið seg – og hvønn annan – til at styrkja ALS sum trygðarskipan, halsar um, og gongur stýrinum á mæti.

Tað einasta, sum kann hugsast at fáa samgonguna at broyta kós, er, um feløg á arbeiðsmarknaðinum t.d. í sambandi við komandi sáttmálasamráðingar taka hesi viðurskipti upp.

Tvær almannastovur?

Onkur hevur tikið soleiðis til, at sum ALS er umskapað við tíðini, er í veruleikanum talan um tvær almannastovur, Almú I og Almú II.

Myndin er partvíst røtt, tá vit hugsa um, at báðar eru trygðarskipanir, sum eru figgjaðar við onkrum slag av politiskt ásettum skatti. Skipanir, ið taka pening frá summum at lata øðrum.

Men so røkkur samanberingin heldur ikki longur. Tí ein avgerandi munur er, at á Almanna-stovuni verður mett um tørv í einstaka førinum, tá forsorgarhjálpi skal veitast. ALS hevur hinvegin fingið álgt at forsyrgja húskjóm, uttan at tað er staðfest, um tað yvirhøvar er neyðugt. Eingin

kann tí úthýsa, at soleiðis sum ALS er komið at virka, so verður eyka-skattur tikið inn um ALS frá húskjóm, sum eru í figgjarligari trøngstøðu, til at lata húskjóm, sum klára seg væl fyrriuttan.

Neyvan er tað so uttan í summum førum, men hesin prinsipielli munur er nóg góð grundgeving fyrri at hava Almú fyrri seg og ALS fyrri seg. Tí sjálvsagt er neyðugt, at tey, ið hava ráð, og tey, ið standa illa í tí ella á ber-um, halda saman í kreppuni. Men tann solidari-tetur má fyrst og fremst koma til sjóndar við politiskt at tryggja einum dyggum almannaverki. Vilja fólk og feløg í aðrar mátar tryggja sær inn-tøkustøði til aðrar treytir, kann tað verða gjørt um tryggingarskipan. Sjálvsagt eigur tað eisini at vera rúm fyrri solidariteti innan henda karm, men tað má vera eitt mál millum hesi feløg uttan politiska upplegging.

Niðurstøðan verður tí tann, at politikararnir eiga at lata arbeiðsmarknaðar-partarnar hava sínar tryggingarskipanir í frið, og heldur brúka vælvið-ina mótgævis teimum illa fyrirkomnu at styrkja og menna almannaverkið. Tann uppgávan datt mes sum niðurfyrri, orsakað av at ALS varð stovnað. Tað var eitt syndarligt mistak.

Jógván Mørkøre,
fyrirv. stýrislimur í ALS

1. I nevndini sótu Petur Alberg Lamhauge (form.), Ingeborg Vinther, Oddfríður Gregersen, Hartvig Hansen, Arne Poulsen og Jákup Nielsen (skr.).

2. Skrivdið var undirskrivað av øllum stýrislimum: Høgni Joensen (form.), Oddfríður Gregersen, Ingeborg Vinther, Óli Jacobsen, Jógván Mørkøre, Súsanna Danielsen og Arne Poulsen.

Viðmerking:

Sethúsaskuldin

Góði landsstýrismaður í fíðdamálum, Andrias Petersen.

I grein í Sosialinum tann 29.10.1994 sigur tú, út frá tølum, sum fingin eru úr Húsálansgrunninum, at 80% av sethúsacigarunum klára sínar skyldur yvirfyri peningastovnunum, 17% av teimum, sum hava lán, skulu bert gera smávægis umleggingar við teirra lán fyrri at klára seg, meðan bert 3% av lántakarunum als ongan kjans hava at klára seg, líkamikið hvat gjørt verður. Nøkulunda soleiðis las eg tað í øllum førum. Nú kemur so spurningurin: hvussu ber tað til, at Húsálansgrunnurin kemur at mangla 50 milliónir í ná????? Eru tað hesi 3%, sum ongan kjans hava, sum kosta hetta krónatali? Ikki trúgvi eg, at so er, tað munnu vera nógvi fleiri, sum ikki klára sínar skyldur. Lat okkum fáa tey røttu tøluni í bløðini!!!!

Hugsa vit klárt og ærliga um hvussu støðan er, so er tað ikki nakar, sum blívur kløkkur um tøluni á sethúsamarknaðinum eru ljót, vinnan er stórt sæð farin á heysin, kommunurnar eru stórt sæð famar á heysin og landskassin er stórt sæð farin á heysin, so hví skulu fólk

við sethúsálánum ikki eisini vera farin á heysin, í stóri mun enn tí í greinini í Sosialinum gevur útrykk fyrri.

Lat okkum fáa sannleikan fram, lat okkum fáa at vita hvat ætlanin er at fremja í sethúsamálunum, tí sam-bært samgonguskjalinum stendur, at sethúsaskuldin er ein samfelagstrupulleiki.

Vinarligar heilsanir

Hilmar Gaardbo
Toftir

Nýggj tónleikaútgáva:

»Barnajól«

Í dag kemur nýggj tónleikaútgáva á marknaðin, ið ber heitið »Barnajól« og er tað útgávufelagið STEV í Havn, sum gevur út.

Tað er sangarin Jens Lisberg, ið syngur tey 10 lögini á bandinum, sum er upptikið og margfaldað í Studio 93 í Havn.

Staðið fyrri tí tekniska hevur Jón Gaasedal og hevur hann eisini forritað tónleikin, ið spennir frá aldargomlum sálum so sum Gleðilig jól, Himmalsins harpur og Trúgvandi sálir og heilt til lættkend jólaløg, sum eitt nú Komið børn og sláið ring, Vættrapól og Tað er jólaaftan. Bandið

ber heitið eftir lagnum Barnajól, sum er sera stuttligt nissuvísa, ið Thorbjørn Lisberg hevur yrkt.

Tað skaldsliga hava so navnframar menn sum Mikkjal á Ryggi, Óðin Ódn, Robert Joensen, Kristin í Geil, Fr. Petersen, Jógván Nolsøe, Georg eystan Á og Thorbjørn Lisberg greitt úr hondum.

Við á bandinum er eisini vælkendi Negro Spiritual-sangurin: When I was a Learner.

Bandið fæst í flest øllum sölubúðum kring landið frá mánaðegnum 5. des. og kostar 120 kr.

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hóskvöld frá kl. 19.00–21.00, innngongd hjá KFUM, Oman Plisuværa 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.

Javni í hvørt hús

Girokort

I hesum døgum eru girokort send í hvørt hús. Høvuðsendamálið er at stuðla arbeiðinum hjá felagnum, somuleiðis sum Føroya fólk kann geva Javna eina jóla- og nýggjársgávu, er møguleiki at fáa nakað aftur sum vinningar.

Javni sum myndablað

Sum eykaprent hesaferð er prentað eitt myndablað, sum verður sent limunum saman við

blaði nr. 2 í ár. Mynda-blaðið er til sølu í kioskom runt landið.

Dreymurin

Bókin, ið prentað varð sum upplýsing til børn, verður seld í bókabúðum og aðra staðni.

Gleðilig jól

Javni takkar í tíðinda-skrivnum fyrri persónligan og figgarligan stuðul í farnu árum og ynskir øllum gleðilig jól og eydnuríkt nýggjár.

Amnesty International

Skrivstovan í Vágsbotni er opin týsdag og friggjadag kl. 10–16. Tlf. 15816.